

Теорија

T Мајер-Виеторисов низ:

X_1, X_2 - подпростори од X , $\text{int } X_1 \cup \text{int } X_2 = X$

Тада је шпалат низ:

$$\dots \rightarrow H_n(X_1 \cap X_2) \xrightarrow{(i_*, j_*)} H_n(X_1) \oplus H_n(X_2) \xrightarrow{k_* + l_*} H_n(X) \xrightarrow{\partial} H_{n-1}(X_1 \cap X_2) \rightarrow \dots$$

где су пресликавања индукована инклузијом:

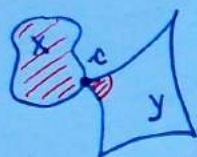
$$\begin{array}{ccccc} & & i & \rightarrow & X_1 & \xrightarrow{k} & X \\ X_1 \cap X_2 & & \nearrow & & \nearrow & & \\ & & j & \rightarrow & X_2 & \xrightarrow{l} & \end{array}$$

- Уколико је $X_1 \cap X_2 \neq \emptyset$ овакав низ постоји и у редуктивној хомологији
- оба низа су природна

Имамо неколико последица:

1 $\tilde{H}_n(X \vee Y) \cong \tilde{H}_n(X) \oplus \tilde{H}_n(Y)$

(уз додавањем неке архитетоничке - X, Y - једног одезана и лок. контрактибилни ...)

$X_1 := X \cup \text{мала контрактибилна околина } c \text{ у } Y$

$Y_1 := Y \cup \text{мала контрактибилна околина } c \text{ у } X$

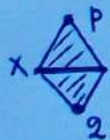
$$\rightarrow \text{int } X_1 \cup \text{int } Y_1 = X \vee Y$$

МВ низ:

$$\dots \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_n(X_1 \cap Y_1)}_{\cong * \text{ (0)}} \rightarrow \tilde{H}_n(X_1) \oplus \tilde{H}_n(Y_1) \rightarrow \tilde{H}_n(X_1 \cup Y_1) \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_{n-1}(X_1 \cap Y_1)}_{\cong * \text{ (0)}} \rightarrow \dots \text{ шпалат}$$

$$\Rightarrow 0 \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_n(X_1)}_X \oplus \underbrace{\tilde{H}_n(Y_1)}_Y \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_n(X_1 \cup Y_1)}_{X \vee Y} \rightarrow 0 \text{ шпалат, џф. барн [1] } \square$$

2 SX-суспенсија X : $\tilde{H}_{n+1}(SX) \cong \tilde{H}_n(X)$

$$X_1 := SX \setminus \{p\} \cong CX \cong *$$

$$X_2 := SX \setminus \{2\} \cong CX \cong *$$

$$\text{int } X_1 \cup \text{int } X_2 = SX$$

МВ низ:

$$\rightarrow \underbrace{\tilde{H}_{n+1}(X_1)}_{\cong 0} \oplus \underbrace{\tilde{H}_{n+1}(X_2)}_{\cong 0} \rightarrow \tilde{H}_{n+1}(SX) \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_n(X_1 \cap X_2)}_{\substack{= SX \setminus \{p, 2\} \\ \cong X \times (-1, 1) \\ \cong X}} \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_n(X)}_{\cong 0} \oplus \underbrace{\tilde{H}_n(X)}_{\cong 0} \rightarrow \dots \Rightarrow \text{барн [2] } \square$$

Гомологу циклензије: $S(S^{n-1}) \approx S^n$

и познате хомологије сфере S^0 (где $\tilde{H}_k(S^0) = \begin{cases} \mathbb{Z}, k=0 \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$)

добилимо хомологију произвољне сфере:

$$\tilde{H}_k(S^n) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, k=n \\ 0, k \neq n \end{cases}$$

До сада још знамо хомологију:

$$X \simeq * \Rightarrow \tilde{H}_k(X) = 0, \forall k \in \mathbb{N}_0 \quad (H_k(X) = \begin{cases} \mathbb{Z}, k=0 \\ 0, k \neq 0 \end{cases})$$

* Једно познато шифрење које можемо доказати за бенду:

$$A \subset X \text{ пада: } H_0(X, A) = 0 \Leftrightarrow A \text{ сече све компоненте}$$

својне повезаности простора X

* Теорема о исецању:

$$A, B \subset X, \text{int} A \cup \text{int} B = X$$

$$\Rightarrow H_n(B, A \cap B) \cong H_n(X, A), \forall n$$

$\xrightarrow{i_*}$ (индуковано инклузијом)

алтернативна формулација:

$$Z \subset A \subset X, \bar{Z} \subset \text{int} A$$

$$\Rightarrow H_n(X \setminus Z, A \setminus Z) \cong H_n(X, A)$$

$\xrightarrow{i_*}$

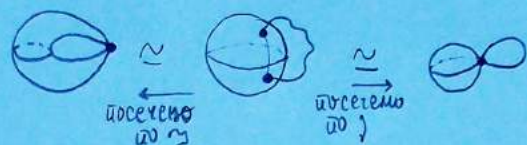
1. а) одредити хомолошке групе простора који се добије из торуса идентификацијом ипачака два меридијана $\rightarrow X$

б) $-11- -11-$, сваког понаособ. $\rightarrow Y$

∴ узети келов келијску декомпозицију, па се овај зад. може радити и пре св-простора $\smile$, само после хомологије букета и сфере!

а) X : $X \approx$

приметимо да:

ма уштинута
сфера ∴

$$\Rightarrow X \approx \text{diagram of two spheres and two circles} \quad \delta^1 \vee S^1 \vee S^2 \vee S^2$$

$$H_0(X) \cong \mathbb{Z} \quad (\text{ју једно об.})$$

$$\tilde{H}_n(X_1 \vee X_2) \cong \tilde{H}_n(X_1) \oplus \tilde{H}_n(X_2), \quad n \in \mathbb{N}_0$$

$$n \in \mathbb{N}: H_n(X_1 \vee X_2) \cong H_n(X_1) \oplus H_n(X_2) \quad \text{па и за произволно много:}$$

$$H_n(X_1 \vee \dots \vee X_k) \cong H_n(X_1) \oplus \dots \oplus H_n(X_k), \quad n \in \mathbb{N}$$

зато одре:

$$H_1(X) \cong \mathbb{Z}^2 \quad (2 \times S^1)$$

$$H_2(X) \cong \mathbb{Z}^2 \quad (2 \times S^2)$$

$$H_k(X) \cong 0, \quad k \geq 3$$

б) Y $Y \approx$ $\approx$ $\approx$ $S^2 \vee S^1 \vee S^2$

$$Y \approx \delta^1 \vee S^2 \vee S^2$$

$$H_0(Y) \cong \mathbb{Z}$$

$$H_1(Y) \cong \mathbb{Z}$$

$$H_2(Y) \cong \mathbb{Z}^2$$

$$H_k(Y) \cong 0, \quad k \geq 3$$

2) $B \subset S^n$, $|B|=m$ $n, m \in \mathbb{N}$

$H_i(S^n \setminus B) \cong ?$ $H_i(S^n, B) = ?$, $i \geq 0$

$$S^n \setminus * \cong \mathbb{R}^n$$

$$S^n \setminus B \cong \underbrace{\mathbb{R}^n \setminus A}_{|A|=m-1}$$

$$\cong \underbrace{S^{n-1} \vee S^{n-1} \vee \dots \vee S^{n-1}}_{(m-1) \text{ пута}}$$

$$\Rightarrow \tilde{H}_k(S^n \setminus B) \cong \tilde{H}_k(\underbrace{S^{n-1} \vee \dots \vee S^{n-1}}_{(m-1) \text{ пута}})$$

$$\cong \underbrace{\tilde{H}_k(S^{n-1}) \oplus \dots \oplus \tilde{H}_k(S^{n-1})}_{(m-1) \text{ пута}}$$

$$\cong \begin{cases} \mathbb{Z}^{m-1}, & k=n-1 \\ 0, & k \neq n-1 \end{cases}$$

$\Rightarrow H_k(S^n \setminus B)$ - у глумо $\mathbb{Z}$:)

• $H_k(S^n, B) = ?$

гуми шачан из пара:

$$\rightarrow H_k(B) \rightarrow H_k(S^n) \rightarrow H_k(S^n, B) \rightarrow H_{k-1}(B) \rightarrow H_{k-1}(S^n) \rightarrow \dots$$

$$\parallel$$

$$(H_{k-1}(*)^m) - \text{кориситимо:}$$

$$H_k(\bigsqcup_{\alpha \in A} X_\alpha) \cong \bigoplus_{\alpha \in A} H_k(X_\alpha), \quad k \geq 0$$

важно! - обже имамо одитне холмол.
док код дукети редуковане, лажу!

• за $k-1 > 0$ $H_{k-1}(*) \cong 0$, $H_k(*) \cong 0$
 $\Rightarrow H_{k-1}(B) \cong 0$, $H_k(B) \cong 0$

$$\Rightarrow H_k(S^n) \cong H_k(S^n, B) \text{ за } k > 1$$

$$\Rightarrow H_k(S^n, B) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}, & k=n, k>1 \\ 0, & k>1, k \neq n \end{cases} \quad k=1,0 (?)$$

• $k=1$: $\rightarrow H_1(B) \rightarrow H_1(S^n) \rightarrow H_1(S^n, B) \rightarrow H_0(B) \xrightarrow{i_*} H_0(S^n) \rightarrow 0$

$$\parallel$$

$$\mathbb{Z}^m$$

$$\text{jer } H_1(*) \cong 0$$

$$\mathbb{Z}^m$$

$$\mathbb{Z}$$

i_* није 0 (сваки генератор од $\mathbb{Z}^m$
иде у генер. од $\mathbb{Z}$); i_* је H_*

$$\text{rank}(\ker i_*) + \underbrace{\text{rank}(\text{im } i_*)}_{=1} = \text{rank}(\mathbb{Z}^m) = m$$

(буџетом на крају
колико је лакше директно
редуковане холмолује)

$$\Rightarrow \text{rank}(\ker i_*) = m-1 \Rightarrow \ker i_* \cong \mathbb{Z}^{m-1}$$

своб. као одгор. слободне

$\Rightarrow$

$\Rightarrow$ Пошто је $\ker i_* = \text{im}(H_1(S^n, \mathbb{Z}) \rightarrow H_1(B))$, можемо издвојити:

$$\begin{array}{c}
 H_1(B) \\
 \cong \\
 \mathbb{Z}^{m-1}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{c}
 \partial \nearrow H_0(B) \xrightarrow{i_*} H_0(S^n) \\
 H_1(S^n, \mathbb{Z}) \xrightarrow{i_*} \mathbb{Z}^{m-1} \xrightarrow{\partial} 0
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{c}
 H_1(S^n, \mathbb{Z}) \xrightarrow{\partial} \text{im } \partial = \ker i_* \\
 \cong \\
 \mathbb{Z}^{m-1}
 \end{array}$$

што је коммутативна:

Последеба пруга је слободна па се из ње

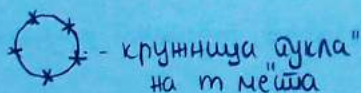
$$\Rightarrow H_1(S^n, \mathbb{Z}) \cong H_1(S^n) \oplus \mathbb{Z}^{m-1} \cong \begin{cases} \mathbb{Z}^m, & n=1 \\ \mathbb{Z}^{m-1}, & n>1 \end{cases}$$

• $H_0(S^n, \mathbb{Z}) \cong \mathbb{Z}$ из познатог шврџа јер је S^n пуно повезана.

Ове у свему:

за $n=1$:

$$H_k(S^1, \mathbb{Z}) \cong \begin{cases} \mathbb{Z}^m, & k=1 \\ \mathbb{Z}, & k=0 \\ 0, & k>1 \end{cases}$$

за $n \neq 1$:

$$H_k(S^n, \mathbb{Z}) \cong \begin{cases} 0, & k=0 \\ \mathbb{Z}^{m-1}, & k=1 \\ \mathbb{Z}, & k=n \\ 0, & k>1, k \neq n \end{cases}$$

$$\cong \begin{cases} \mathbb{Z}^{m-1}, & k=1 \\ \mathbb{Z}, & k=n \\ 0, & k \neq 1, n \end{cases}$$

□

😊 лакши начин за мале димензије $\rightarrow$ корисним редуковану хомологију

$$\underbrace{\tilde{H}_1(B)}_{\mathbb{Z}} \rightarrow \tilde{H}_1(S^n) \rightarrow H_1(S^n, \mathbb{Z}) \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_0(B)}_{\mathbb{Z}^{m-1}} \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_0(S^n)}_{0 \text{ јер пуно повезана}} \rightarrow 0$$

$\Rightarrow$ одмах имамо крајњи $\tilde{H}_1$. ⊗

Теорема о инваријантности димензије:

$$\left. \begin{array}{l} U \in \mathbb{T}_{\mathbb{R}^n} \setminus \{\emptyset\} \\ V \in \mathbb{T}_{\mathbb{R}^m} \setminus \{\emptyset\} \\ U \simeq V \end{array} \right\} \Rightarrow n=m$$

Из тог Б знамо:

$$\mathbb{R}^n \not\simeq \mathbb{R}^m, n \neq m \text{ (уздацамо шаку...)}$$

сада ћемо знати још више

специјално нпр. да $\mathbb{R}^n \not\simeq \mathbb{R}^m$ за $n \neq m$

шару нај слеп. случај можемо и грубачије доказати:

$$f: \mathbb{R}^n \xrightarrow{\sim} \mathbb{R}^m \Rightarrow \mathbb{R}^n \setminus * \simeq \mathbb{R}^m \setminus * \Rightarrow S^{n-1} \simeq S^{m-1}$$

$$\Rightarrow \tilde{H}_k(S^{n-1}) \cong \tilde{H}_k(S^{m-1}) \stackrel{k=n-1}{\Rightarrow} m=n \quad \square$$

ДОКАЗ:

$$h: U \xrightarrow{\sim} V \quad U, V \neq \emptyset$$

$x \in U$ фиксирана

$$\Rightarrow \tilde{h}: U \setminus \{x\} \xrightarrow{\sim} V \setminus \{h(x)\}$$

рекур.
и гол. инд.

покажимо још $\tilde{h}: (U, U \setminus \{x\}) \rightarrow (V, V \setminus \{h(x)\})$ - и као аресиковање шарова

Природни гурот ш. низа у хомологији:

$$\cdots \rightarrow H_k(U \setminus \{x\}) \rightarrow H_k(U) \rightarrow H_k(U, U \setminus \{x\}) \rightarrow H_{k-1}(U \setminus \{x\}) \rightarrow H_{k-1}(U) \rightarrow H_{k-2} \cdots$$

$$\tilde{h}_* \cong \downarrow \quad \cong \downarrow h_* \quad \downarrow \tilde{h}_* \quad \cong \downarrow \tilde{h}_* \quad \cong \downarrow h_*$$

$$\cdots \rightarrow H_k(V \setminus \{h(x)\}) \rightarrow H_k(V) \rightarrow H_k(V, V \setminus \{h(x)\}) \rightarrow H_{k-1}(V \setminus \{h(x)\}) \rightarrow H_{k-1}(V) \rightarrow \cdots$$

h_* и $\tilde{h}_*$ су $\cong$ јер су h и $\tilde{h}$ хомеоморфизми

Синдрова 5-лема $\Rightarrow \tilde{h}_*$ је изоморфизам, за $\forall k \geq 0$ (важи и за $k \in \mathbb{Z}$ јер су универзалне за $k < 0$)

$$\Rightarrow H_k(U, U \setminus \{x\}) \cong H_k(V, V \setminus \{h(x)\}), \forall k$$

$$\textcircled{11}: \underbrace{H_k(U, U \setminus \{x\})}_B \cong \underbrace{H_k(\mathbb{R}^n, \mathbb{R}^n \setminus \{x\})}_A - \text{теорема о исечању}$$

сути шахан низ пара $(\mathbb{R}^n, \mathbb{R}^n \setminus \{x\})$:

$$\tilde{H}_k(\mathbb{R}^n \setminus \{x\}) \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_k(\mathbb{R}^n)}_{\cong \mathbb{Q} \text{ јер } \mathbb{R}^n \simeq *} \rightarrow H_k(\mathbb{R}^n, \mathbb{R}^n \setminus \{x\}) \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_{k-1}(\mathbb{R}^n \setminus \{x\})}_{\text{шорку били } \cong} \rightarrow \underbrace{\tilde{H}_{k-1}(\mathbb{R}^n)}_{\cong \mathbb{Q} \text{ јер } \mathbb{R}^n \simeq *} \rightarrow \cdots$$

$$\Rightarrow H_k(\mathbb{R}^n, \mathbb{R}^n \setminus \{xy\}) \cong \underbrace{\tilde{H}_{k-1}(\mathbb{R}^n \setminus \{xy\})}_{\cong S^{n-1}} \cong \tilde{H}_{k-1}(S^{n-1}), \forall k$$

аналог:

$$H_k(V, V \setminus \{h(x)y\}) \cong H_k(\mathbb{R}^m, \mathbb{R}^m \setminus \{h(x)y\}) \cong \tilde{H}_{k-1}(S^{m-1}), \forall k$$

$$\Rightarrow \tilde{H}_{k-1}(S^{n-1}) \cong \tilde{H}_{k-1}(S^{m-1}), \forall k$$

$$\begin{matrix} \parallel \\ \mathbb{Z}, k=n \\ 0, k \neq n \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} \parallel \\ \mathbb{Z}, k=m \\ 0, k \neq m \end{matrix}$$

$$\Rightarrow \boxed{n=m}$$

□

X - n -многообразие

$H_k(X, X \setminus \{xy\})$ - k -я локальная
гомотопическая группа

$$\cong \begin{cases} \mathbb{Z}, k=n \\ 0, \text{ иначе} \end{cases}$$

3) $X = X_1 \cup X_2$; $X_1, X_2 \in \mathcal{F}_X$ и да је

$$\overline{X_1 \setminus X_2} \cap \overline{X_2 \setminus X_1} = \emptyset; \quad A := X_1 \cap X_2.$$

и да је: $i: (X_1, A) \hookrightarrow (X, A)$, $j: (X_2, A) \hookrightarrow (X, A)$,

показати да су индукована пресликавања

$$i_*: H_k(X_1, A) \rightarrow H_k(X, A)$$

$$j_*: H_k(X_2, A) \rightarrow H_k(X, A)$$

мономорфизми за $k \in \mathbb{N}_0$ и да је $H_k(X, A) \cong \text{im } i_* \oplus \text{im } j_*$

$$(X_1, A) \xrightarrow{i} (X, A)$$

$$(X_2, A) \xrightarrow{j} (X, A)$$

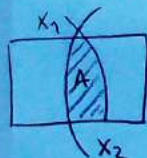
(X, X_1, A) , (X, X_2, A) - пројекте

$\Rightarrow$ имамо шачне низове пројекција:

$$\begin{array}{c} \nearrow \dots \nearrow \\ H_k(X_1, A) \xrightarrow{i_*} H_k(X_1, A) \rightarrow H_k(X, X_1) \rightarrow \dots \\ \quad \quad \quad \nearrow \quad \quad \quad \nearrow \\ \quad \quad \quad H_k(X_2, A) \xrightarrow{j_*} H_k(X, X_2) \rightarrow \dots \end{array}$$

Покажи да имамо изоморфизме, тј. да пројекције...

Посматрајмо (X_1, A) и (X_1, X_2) :

$$\overline{X_1 \setminus X_2} \cap \overline{X_2 \setminus X_1} = \emptyset$$

$$\overline{X_1 \cap X_2^c} \cap \overline{X_2 \cap X_1^c} = \emptyset \quad /^c$$

$$\underbrace{(\overline{X_1 \cap X_2^c})^c}_{\text{то је } A} \cup \underbrace{(\overline{X_2 \cap X_1^c})^c}_{\text{то је } A} = X$$

$$\begin{aligned} &= \text{int}(X_1^c \cup X_2) \cup \text{int}(X_2^c \cup X_1) \\ &= \underbrace{\text{int}(X_1^c \cup X_2)}_{= X_2} \cup \underbrace{\text{int}(X_2^c \cup X_1)}_{= X_1} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{јер } X_1 \cup X_2 = X \\ &\Rightarrow X_1^c \subset X_2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \text{int } X_1 \cup \text{int } X_2 = X \quad A = X_1 \cap X_2$$

Теорема о укључивању:

$$H_n(X_1, A) \xrightarrow{k_*} H_n(X_1, X_2) \quad , \quad \forall n \in \mathbb{N}_0$$

изоморфизам је индукован инклузијом $k: (X_1, A) \hookrightarrow (X_1, X_2)$

$$\Rightarrow H_k(X_1, A) \xrightarrow{i_*} H_k(X, A) \quad \begin{array}{c} \nearrow k_* \\ \nearrow e_* \end{array}$$

комутира јер су сва три индукована инклузијама које се леву следе

$$\text{тј. } k = l \circ i \Rightarrow k_* = l_* \circ i_*$$

$$l_* \circ i_* = k_* \Rightarrow \boxed{i_* \text{ је 1-1}}$$

Случайно:

$$H_k(X_1, A) \rightarrow H_k(X_1, X_1)$$

$$\begin{array}{ccc} & \nearrow j_* & \\ H_k(X_2, A) & \xrightarrow{\quad} & H_k(X_1, X_1) \end{array}$$

- из т. оцелуауу

сн. $\Rightarrow j_*$ је 1-1

Сага илано:

$$\begin{array}{ccccc} & & H_k(X_1, X_2) & & \\ & \nearrow \cong & \uparrow \epsilon_* & & \\ H_k(X_1, A) & \xrightarrow{i_*} & H_k(X_1, A) & \xrightarrow{j_*} & H_k(X_1, X_1) \\ & \nwarrow i_* & \uparrow j_* & & \\ & & H_k(X_2, A) & & \end{array}$$

☺ $A \xrightarrow{f} C$
 $g \searrow B \nearrow h$ - додење гр. и хомоморфизми

$$B \cong \text{img} \oplus \text{ker} h$$

применимо на ња ☺:

$$\Rightarrow H_k(X_1, A) \cong \text{im } i_* \oplus \text{ker } i_*$$

= $\text{im } j_*$ због оцелуауу

$$\Rightarrow \boxed{H_k(X_1, A) \cong \text{im } i_* \oplus \text{im } j_*} \quad \forall k$$

$$\begin{array}{ccc} & \text{img} \cong & \\ & \uparrow \cong & \\ (X_1, A) & \xrightarrow{i} & (X_1, X_1) \\ & \nwarrow j & \uparrow \cong \\ (X_2, A) & \xrightarrow{j} & (X_1, X_1) \end{array}$$

Доказ ☺: $A \xrightarrow{f} C$
 $g \searrow B \nearrow h$ $f = h \circ g$
 сн. $\begin{array}{c} \text{нн} \\ \text{нн} \end{array} \quad \begin{array}{c} \text{нн} \\ \text{нн} \end{array} \quad \begin{array}{c} \text{нн} \\ \text{нн} \end{array}$

правимо кратке шатан нн:

$$0 \rightarrow \text{ker} h \xrightarrow{i} B \xrightarrow{h} C \rightarrow 0$$

$\nwarrow g \circ f^{-1}$
 $\text{im} = \text{ker} h$
 $\text{нн} \quad \text{нн} \quad \text{нн}$

$$h \circ (g \circ f^{-1}) = (h \circ g) \circ f^{-1} = f \circ f^{-1} = \text{id}_C$$

$\Rightarrow$ нн се

$$\Rightarrow B \cong \text{ker} h \oplus C \cong \text{ker} h \oplus A$$

$\cong \text{img}$ јер g 1-1
 $(A / \text{ker} g \cong \text{img})$

$$\Rightarrow \boxed{B \cong \text{ker} h \oplus \text{img}}$$